

skrevet Forslag, han havde modtaget det med Glæde og uden noget som helst Forbehold og kunde ubetinget i det hele og store anbefale det. Det var vidtgaaende og omfattende, et Værk af virkelig Reformlyst. Det var human og saadan noget som Aladdins Palads, hvor der kun var ganske faa Kroge, som Folketinget kunde rette paa. Jeg kan nu ikke ganske underskrive disse rosende Ord, og jeg tror, at der er adskillige, der ikke kunne gøre det. Dette Forslag er ganske vist, som fremhævet, fremkommet paa Grund af en af Folketinget vedtagen Dagsorden. Men fordi Folketinget har vedtaget en Dagsorden, der gik ud paa at opfordre Ministeren til at fremkomme med et Forslag i den antydede Retning, er det dermed ingenlunde givet, at Folketinget er forpligtet til at vedtage det, som det her foreligger. Der kan være mangfoldige Punkter i Forslaget, som man mener ere uhensigtsmæssige og derfor ikke kan gaa ind derpaa.

Som der allerede er fremhævet, er vor Lovgivning paa dette Omraade over 25 Aar gammel, og den findes spredt i forskellige Love, Loven af 23de Maj 1873, Loven af 12te April 1889 om Forebyggelse af Ulykkestilfælde ved Maskiner samt Helligdagsloven af 1891. Der kunde derfor være god Grund til at samle disse spredte Bestemmelser og ogsaa til at give ny Bestemmelser paa dette Omraade. Men ser man hen til det foreliggende Forslags Indhold, er det jo meget vidtrækkende; efter min Mening er det det allerstørste sociale Forslag, der har foreligget for Folketinget, og man bør derfor modtage det med en meget stærk Kritik. Vi ere i den senere Tid komne ind paa en ret vidtgaaende social Lovgivning, som jeg ikke i alle Tilfælde billiger, og jeg tror ogsaa, at der er mange andre, der efterhaanden ikke ganske billige den, selv om de kunne anerkende, at den har været god i forskellige Retninger; det forekommer mig ogsaa, at det foreliggende Lovforslag ikke er socialt, men i Virkeligheden socialistisk. Jeg for mit personlige Vedkommende nærer ikke nogen som helst Socialistforskrækkelse, men jeg tror, at man maa gøre sig klart, at et Forslag som dette vil drage ret store Konsekvenser efter sig. Det er til en vis Grad et Skraaplan, man kommer ind paa, og er man først inde paa det, vil det blive vanskelig, at staa imod. Jeg kan være med til, at man ad Lovgivningens Vej gør alt, hvad man kan, for at yde Beskyttelse til Arbejderen, for at paaase, at de Maskiner, der anvendes, ere

saa gode som muligt, og at der ikke sker nogen Ulykke ved disse, for, at de Lokaler, hvori Arbejderen arbejder, kunne være saa gode som muligt, saa godt oplyste og saa varme som muligt. Jeg finder, det er Samfundets Pligt og Ret at sørge for den Slags Ting. Naar man endvidere drager Børns Anvendelse i Industrien ind under Forslaget, finder jeg ogsaa det rimeligt. Det kan siges at være rigtigt, fordi Børnene ere mindre-aarige, og man kan ikke antage, at de i hvert enkelt Tilfælde selv kunne beslutte og bestemme, hvad der er godt for dem. Derfor er det naturligt og rimeligt, at Staten vaager over deres Anvendelse. Paa den anden Side er det jo ikke alene Børns Arbejde i Fabrikker, men i det hele taget Børns Arbejde, naar man undtager Landbrug, Skovbrug og Fiskeri, der drages ind under dette Lovforslag, og det maaske noget vidtgaaende. Jeg tror, det drager en Konsekvens efter sig, som man maa være klar paa, naar man vil lovgive paa dette Omraade. Naar man siger til Børn: Det og det Arbejde maa I ikke beskæftige eder med, saa ligger det nær at sige, at Staten har en Forpligtelse til at sørge for, at disse Børn faa tilstrækkelig Ernæring, hvis de ikke selv kunne skaffe sig den. Det, som særlig er omtalt i Motiverne, er Forholdet med Mælkedrengene, og det gør os sikkert ogsaa allesammen ondt at se smaa Drengene om Morgenen fryse, fordi de skulle ud og være Mælkedrengene, men paa den anden Side maa man sige, at det vilde gøre en endnu mere ondt, hvis disse Drengene, naar de ikke vare Mælkedrengene, ikke alene frøs, men ogsaa sultede. Hvis Staten altsaa træffer saadanne Bestemmelser til i det hele og store at regulere alle Børns Arbejde, synes jeg ogsaa, den har en vis Forpligtelse til at tage sig af disse Børn, hvis de ikke kunne faa tilstrækkelig Ernæring paa anden Maade.

Men gælder dette for Børn, gælder det vistnok i endnu højere Grad for voksne myndige Personer, og dette Lovforslag omfatter hele den ene Halvdel af Industriens Arbejdere, nemlig Kvinderne. Her er truffet Bestemmelser, der ere ret skarpe og strenge. Det angives, at der gives lignende Bestemmelser i andre Lovgivninger. Hvorvidt dette er Tilfældet, ved jeg ikke. Jeg har ikke haft Lejlighed til at kontrollere det. Men som man har set, naar man har gennemlæst Lovforslaget, staar der, at Kvinderne maa ikke arbejde mere end 10 Timer i Døgnet, at disse 10 Timer skulle falde i Dagtimerne, at Kvinderne ikke maa arbejde om Natten, at de ikke maa arbejde